

14 december 2025 – Derde Advent

BEWAREN EN BEWAARD WORDEN

Openbaring 3, vers 7 t/m 13

We hebben zojuist de zesde van zeven brieven gelezen die Johannes heeft geschreven. Zeven brieven aan zeven gemeenten. Een zeventvoudige boodschap voor de kerk van alle eeuwen en plaatsen, de kerk die het geloof vorm moet zien te geven en het vol moet houden in de kracht van de Geest tot het moment dat de Koning van de Kerk, Jezus Christus, terug zal komen. Je zou het daarom ook *Adventsbrieven* kunnen noemen: brieven om de kerken en gemeenten te helpen om koers te houden tot het moment van Jezus' Advent, de komst van Jezus op de allerlaatste dag van deze huidige wereld.

Die zesde brief is wel heel erg mooi en hij is net wat anders dan de andere brieven. In alle andere zes brieven moet Johannes van de Heere Jezus een waarschuwing doorgeven – soms wat kleiner, soms heel groot. Er is steeds iets waar men echt iets mee moet gaan doen in de gemeente, een zorgpunt. Maar deze zesde brief staat eigenlijk alleen maar vol met positieve woorden en bemoedigingen. U krijgt daarom een heel positieve preek. Maar u moet er wel wat mee doen natuurlijk. Een kernwoord in dit korte briefje aan de gemeente van Filadelfia is namelijk 'bewaren'. Nu, daar zal ik wat over vertellen. Eerst over het 'bewaard worden', want daar begint de brief ook mee. Dan over het 'bewaren', als opdracht die wij meekrijgen. En ik zal ook iets zeggen over *hoe* wij moeten bewaren wat wij moeten bewaren. Het derde punt gaat over de 'conserveringsmiddelen'.

Eerst dat 'bewaard worden'... en dan begin ik met iets uit te leggen over die bijzondere uitdrukking waar de brief aan de gemeente van Filadelfia mee begon: *dit zegt de Heilige* (dat is: de Heere Jezus), *de Waarachtige, Die de sleutel van David heeft, die opent en niemand sluit, en Hij sluit en niemand opent*. Jezus is *de Heilige*: een en al grootsheid en majesteit en heerlijkheid, de opgestane HEER. Hij is *de Waarachtige*. Hij is betrouwbaar. Altijd Dezelfde. En... Hij heeft de sleutel van David..., wat is dat? Nu, het is een verwijzing naar Jesaja 22. In Jesaja 22 wordt verteld over ene Eljakim, die een heel hoge positie krijgt aan het koninklijke hof. Hij krijgt de sleutel van het huis van David in handen. Ik laat even heel de geschiedenis van dat hoofdstuk van Jesaja achterwege, maar die Eljakim heeft dus een heel machtige positie. Hij kan bepalen wie er aan het koninklijke hof naar binnengaat en wie er niet naar binnengaat. Hij bepaalt voor wie de deur wordt opengedaan en wie er wordt geweigerd. En er valt niet met zijn beslissingsbevoegdheid te spelen, want – zo moet Jesaja erbij zeggen – als hij opendoet, zal niemand sluiten... en als hij sluit, zal niemand opendoen. (Net zoals er in Openbaring 3 staat.) Nu, dat hele koninklijke hof van David bestond in Johannes' tijd

allang niet meer, maar Johannes mocht nu Jezus zien staan. De nieuwe Sleuteldrager. Jezus heeft de sleutelpositie ingenomen, nog mooier en grootser dan die Eljakim van langgeleden, want Jezus geeft de toegang tot het hemelse Koninkrijk, tot het hemelse paleis, tot het Koninkrijk van God. En wat zegt deze Heilige en Betrouwbare, Jezus, Die de sleutel van David heeft, Die opent en niemand sluit en Die sluit en niemand opent? Hij zegt (vers 8): *Ik ken jullie werken. Zie, Ik heb voor jullie een geopende deur gegeven en niemand kan die sluiten...* Gemeente van Filadelfia, Ik heb de deur voor jullie opengezet. Jullie mogen binnenkomen. En niemand en niets kan deze deur voor jullie sluiten. Ik zal daar persoonlijk voor zorgen.

Je zou zo'n woord uit de hemel krijgen! 'Ik heb voor jullie een geopende deur gegeven die niemand kan sluiten.' 'De toekomst is zeker is, ja eindeloos goed, als ik eens moet sterven, als ik Hem ontmoet'. 'Ik zie een poort wijd openstaan, ook voor mij'. Dat men dus het Koninkrijk van God mag en zal binnengaan... Wat een prachtige belofte krijgen zij! Stel je voor dat Jezus aan de Ichthusgemeente zo'n brief laat schrijven... Of zou Jezus ons ook in gedachten hebben gehad? Dan zing je dat Adventslied opeens heel anders: *O kom, Gij sleutel Davids, kom, en open ons het heiligdom. Dat wij betreden uwe poort,*

Jeruzalem, o vredesoord! Weest blij, weest blij, o Israël! Hij is nabij, Immanuel.

Dat is de bemoediging die Johannes moest doorgeven: welke deuren er ook dichtgaan in je leven..., wat op dit moment ontoegankelijk, niet bereikbaar voor je is..., in welke mate je je buitengesloten voelt op dit moment..., er is een deur die wijd openstaat en niemand kan die zomaar voor je dichtgooien. De Heere Jezus heeft daar de sleutel van en *Hij* heeft de deur geopend.

Een geopende deur. En de gemeente krijgt nog een bemoediging: *Zie, Ik geef jullie enigen van de synagoge*

van de satan, van hen die zeggen dat zij Joden zijn, maar het niet zijn. Zie, Ik zal maken dat zij komen aan jullie voeten aanbidden en erkennen dat Ik jullie liefheb. ... Dat is wat ingewikkeld. Waarom deze joden naast de christelijke gemeenten een synagoge van de satan worden genoemd, dat heb ik vorige week zondagmiddag uitgelegd bij het lezen van een andere brief: er was een heel aantal joden die in het Romeinse Rijk met de Romeinen samenspanden en de christenen probeerden te isoleren, verdacht te maken en onschadelijk te maken. Want zij konden het niet hebben dat joodse geloofsgenoten en ook Romeinen die zich aangetrokken voelden tot het joodse geloof nu overstapten naar de christelijke gemeenten. Die joden droegen wel de naam joden – wat betekent: God lovers – maar zij deden hun naam niet bepaald eer aan. Hiermee loofden zij God zeker niet, nee, zij werkten God juist tegen. Vandaar die uiterste scherpe woorden – waar wij als christenen maar heel voorzichtig mee moeten zijn: 'ze zijn geen echte joden maar een synagoge van de satan.' Maar wat zegt Jezus nu? Ik zal ervoor zorgen dat enkelen van hen tot jullie zullen overgaan en zullen neerknielen en zullen erkennen dat Ik in jullie midden ben en jullie liefheb. Joden uit de stad Filadelfia zullen komen... tot inkeer

komen... en bij de gemeente van Filadelfia aankloppen..., niet om hen weer weg te jagen, maar dit keer om samen met hen de Heere Jezus te gaan dienen en te eren. Nou, dat zou een bemoediging zijn geweest voor de gemeente van Filadelfia, denkt u ook niet? Zij waren niet zo'n krachtige gemeente, zo kan je lezen in deze brief van Johannes. Zij waren misschien wel een heel kleine gemeente. Een kwetsbaar geheel. Weinig menskracht. Bedreigd. Dwarsgezeten. Maar nu kwamen er mensen hen versterken, mensen door God gezonden, naar hun gemeente toe gezonden..., mensen waar zij het misschien nooit van hadden durven denken dat die... Maar weet u dat God dat nog steeds doet tegenwoordig? Ik heb er in de afgelopen jaren heel wat de Ichthusgemeente binnen zien komen. Geen joden die geen joden zijn, maar andere mensen. Zij kwamen niet naar ons, vanwege onze geweldige evangelisatieacties en ons professioneel wervingsbeleid. Nee, doordat God mensen naar ons toestuurt. Terwijl ik een paar dagen geleden deze preek aan het maken was, belde er iemand mij op die de kerkdienst eens wilde bezoeken. Dat verzin je niet. Dat maak je niet. Zulke mensen worden door God gestuurd. Heel zuinig op deze mensen zijn. En ook: heel dankbaar voor zijn.

Twee bemoedigingen dus waardoor Filadelfia in al haar kwetsbaarheid verder kon, om mee te nemen ook voor ons: Jezus bemoedigt die kwetsbare gemeente met weinig kracht... door hen naar boven te laten kijken: die geopende deur. Hij staat wijd open – Ik heb hem voor jullie geopend! - en niemand kan die voor jullie sluiten. En Jezus laat de gemeente vervolgens ook tijdens de kerkdienst rondkijken: 'zie je die mensen die Ik bij jullie heb laten aankloppen?' Mooi hè...? Jezus zegt niet dat het wel allemaal goed komt met de gemeente. Jezus geeft geen prognose van de groeicijfers. Ook geen indicatie of de Kerkbalans volgend jaar goed zal uitpakken. Maar Hij geeft twee bemoedigingen om het vol te houden, om vast te houden, om echt met elkaar als gemeente door te gaan.

En... Hij geeft nog een bemoediging. Ik zei het al: het is echt een heel positieve brief. Vers 10: *omdat jullie het woord van Mijn volharding hebben bewaard, zal Ik ook jullie bewaren voor het uur van de verzoeking, die over heel de wereld komen zal.* De gemeente van Filadelfia zal bewaard worden, als het er in de wereld om zal gaan spannen. Zij zullen in alle dreiging, weerstand en spanningen bewaard worden door Jezus. Of zij er zonder kleerscheuren vanaf zullen komen, weet ik niet. Of zij altijd angstvrij in de wereld staan, dat vraag ik mij ook af. Of zij die tijd voor hen niet zwaar zal gaan worden..., ik denk het eigenlijk wel. Maar: *jullie worden bewaard.* Nou, laten wij ook deze bemoediging vasthouden. Ook als het in de kerk op een gegeven moment misschien niet meer door kan gaan, zoals het altijd ging. Maar ook als NAVO-chef Rutte zegt dat wij op het ergste voorbereid moeten zijn met Rusland als de grote agressor. Maar ook als je een slechte uitslag krijgt uit het ziekenhuis, of als je een heel traject zult moeten doorgaan. Ook als je met jezelf in de knoop zit. Ook als... *je valt niet uit Zijn hand.* 'Ik zal jullie bewaren', zegt de Heilige, de Betrouwbare, Die de sleutel van David heeft.

Drie bemoedigingen. Ik heb ondertussen wel steeds wat weggelaten bij deze bemoedigingen aan het adres van de gemeente van Filadelfia. Daar wil ik nu naar kijken met u. Dat Jezus een geopende deur beloofde, had een

reden. Jezus zei namelijk: *Zie, Ik heb voor jullie een geopende deur gegeven en niemand kan die sluiten, want jullie hebben weinig kracht en toch hebben jullie Mijn Woord in acht genomen en Mijn Naam niet verloochend.* Die geopende deur, dat was dus eigenlijk een beloning voor de gemeente van Filadelfia. Een beloning... Loon naar werken? Nou, dat klinkt als een verdienmodel, maar het was volgens mij meer een wisselwerking: dat verlangen van Jezus om de deur voor hen te openen en het verlangen van de gemeente om dicht bij de Heere Jezus te zijn en te blijven. Een wederzijds verlangen. Bij die derde bemoediging zie je precies datzelfde. Jezus zei: 'omdat jullie het woord van Mijn volharding hebben bewaard, zal Ik ook jullie bewaren voor het uur van de verzoeking'. Ik zal jullie bewaren, omdat jullie Mijn Woord hebben bewaard. Je moet hier niet een hele theologie op loslaten hoe dat precies zit: 'als wij dit voor God doen..., dan zal God dus dat voor ons doen'..., maar gaat Gods werk niet altijd aan ons werk vooraf, want zonder God kunnen wij toch niets doen? Dat wist de gemeente van Filadelfia ook wel, dat het om Gods genade ging en niet om hun geweldige inspanning en toewijding en verdiensten enzovoort. Maar ga het niet in een systeem proberen te krijgen, waar het hier volgens mij om gaat: dat bewaard-worden-door God en het bewaren-van-Gods-Woord, dat is een wisselwerking. Zoals in een goede liefdesrelatie: de ene geliefde steekt de andere geliefde aan, het gaat over en weer. Het is een symbiose, een prachtig samenleven.

Maar waar het voor ons op aankomt, is dus: dat bewaren van Mijn Woord, zoals Jezus het zegt. 'Het woord van Mijn volharding bewaren'. Wat is dat precies?

Het heeft in ieder geval te maken met de woorden die Jezus heeft gesproken. En Zijn woorden, dat waren niet zomaar een paar wijze levenslessen, het ging over Hemzelf. Ik moet denken aan de Ik-ben-woorden van Jezus. Ik ben de goede Herder. Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven. In het Johannesevangelie vormen die de kern van alles wat Jezus heeft gezegd: Wie Hij is. Dat Hij de Redder is. Dat er buiten Hem geen hoop is. Dat je alleen door Hem bij God kan komen. Dat Hij het leven is. Dat je door Hem eeuwig mag leven. Dat je zonder Hem doelloos als schaap zonder herder wat rondjes loopt in je leven.

De gemeente van Filadelfia heeft die woorden gehoord en zoals Maria dat deed: zij heeft deze woorden in het hart bewaard..., ze hebben ze ter harte genomen..., de woorden zich eigen gemaakt... en het heeft hun hele leven doortrokken. Jezus zat niet alleen in hun hart opgesloten, maar Zijn leven werd zichtbaar in hun leven: in hun daden..., in hun liefde..., in hun omgang met elkaar..., in wat voor hen echt belangrijk was in het leven..., in hun verwachting..., in hun hoop... Jezus. Voor hen gestorven en opgestaan. Zij probeerden dicht bij Jezus te blijven. Zij lieten zich deze verbondenheid met Hem niet afpakken. Zij waren zo vol van Hem, het moest er gewoon uit in woorden, in daden. Zij verlangden naar Zijn komst. En daarom verlangde Jezus naar hen. De deur stond al open.

Zullen wij ook zo Jezus' woorden bewaren? Volhouden? Zijn Naam niet verloochenen, niet leven alsof Jezus niet voor jou bestaat, alsof Hij niet jouw Heer en Redder is...? Jezus bemoedigt de gemeente, spoort hen aan, drukt hen op het hart (vers 11): *'Zie, Ik kom spoedig. Houd vast wat jullie hebben, opdat niemand jullie kroon zal wegne-*

men.' Die kroon, die lauwerkrans, die de atleten kregen als zij de finish haalden en winnaar waren geworden...: laat je die kroon, die krans niet afpakken. Zorg ervoor dat je die haalt! Blijf in de race! Laat die genade van God..., die liefde van Jezus..., dat werk van de Heilige Geest..., laat dat je leven doortrekken, in alles wat je doet en denkt en voelt en wilt. Zijn redding: laat dat je diepste geluk zijn en alles bepalend zijn voor wat je vindt of denkt. Maar ook die hoop op Zijn toekomst: houd dat vast te midden van alle dingen van het nu en alles wat je aandacht trekt en nodig heeft. Bewaar zo Jezus' woorden.

Misschien is het wel duidelijk, maar bewaren en bewaren is dus twee. Jezus roept ons niet op om een museum-conservator te worden: om die oude verhalen van Jezus veilig op te bergen, mooi om eens te lezen, maar verder veilig achter glas, ondertussen doe je er niets mee. Nee, dat 'bewaren', wat Jezus bedoelt, dat is als met een trompet. Ik heb vroeger trompet gespeeld – vandaar dat voorbeeld - en nu bewaar ik dat instrument nog steeds, prachtig in een koffer met fluweelzachte stof, maar daar wordt het instrument toch niet beter van. Nee: hoe meer je erop speelt, hoe beter hij blijft. Nou wees niet bang: die trompet van mij komt echt niet uit de koffer hoor, maar om even aan te geven wat Jezus bedoelt: je bewaart Zijn woorden pas echt goed, als je ermee aan de slag gaat. Dan gaat er muziek in zitten. Door je ziel en zaligheid eraan te geven. Het door je heen te laten gaan. Het je eigen te maken. Jezus' woorden over Zijn redding en Zijn opstanding, het nieuwe leven met Hem, Zijn troost, Zijn liefde..., dat zijn woorden die in uw en jouw leven tot leven willen komen, die je moet inademen, die je moet uiten, waarvoor je moet gaan..., omdat het anders aan je voorbij zal gaan.

Laten wij het daarom tenslotte nog even over de conserveringsmiddelen hebben. Hoe kunnen wij, met welke 'middelen' kunnen wij die woorden van Jezus bewaren?

Nu, ik heb laatst een stukje over de ballingschap van het joodse volk gelezen in de zesde eeuw voor Christus, hoe zij in die diepe crisis toen het geloof in God hadden vastgehouden. Hoe zij de woorden van God in die tijd juist gingen herontdekken en hoe zij die woorden met elkaar hebben bewaard. Ik denk dat wij heel veel van hen kunnen leren om in onze tijd Jezus' woorden te bewaren. Ik noem daarom terug afsluiting een aantal dingen over Israël in die tijd, een aantal 'conserveringsmiddelen' die ook voor ons belangrijk kunnen zijn:

Ten eerste: juist in die tijd van ballingschap ging het volk Israël dus echt de woorden van God lezen. En bewaren. En doorgeven. In de tijd toen men nog in Israël woonde, toen ging men een paar keer per jaar naar de tempel. Maar nu moesten zij zonder tempel het geloof zien vast te houden en vol te houden. En juist in deze tijd zijn grote stukken van het Oude Testament opgeschreven en doorgegeven. De crisis bleek uiterst vruchtbaar te zijn voor het doorgeven van het geloof. Nu..., zullen wij er ook alles aan doen om in deze ingewikkelde kerkelijke tijd ons in die woorden van Jezus te verdiepen, om misschien wel een verdiepingsslag te maken? Om ons dat eigen te maken? Om het met elkaar te delen? Om het door te geven aan de volgende generaties? Vroeger was niet alles beter, zeker niet, maar ik maak me soms best wel eens zorgen over hoe een schat aan Bijbelkennis en geloofskennis in enkele decennia aan het verdampen is. Hoe kan het bestaan, als hier je leven van

afhangt...? Het gaat niet om je hoeveelheid kennis, maar hoe kan je nu zonder kennis geloven, hoe kan je zonder die inhoud willen geloven... en zonder samen te leren en te groeien? Gelukkig zie ik bij sommige jongeren weer een honger naar kennis, naar geloofsinhoud, naar gewoon ermee aan de slag gaan op een eigen manier. Iets anders wat je in Israël in de tijd van ballingschap zag: rituelen werden voor hen heel belangrijk om het geloof te bewaren. Ze hadden dat nodig in dat land met heel andere goden en godsdiensten en ver bij de tempel van de Heere God vandaan. De samenkomsten werden bijvoorbeeld heel belangrijk voor hen. In de ballingschap is dan ook waarschijnlijk de synagoge ontstaan, want: je houdt het niet vol zonder anderen. En je geloof wordt ook niet volwassen zonder de kritische tegenovers van anderen.

Maar naast deze samenkomsten, zo leer ik van dat Israël uit de ballingschap, is het ook goed bepaalde gewoonten in het geloof onderhouden: bidden, lezen, vasten misschien, geven aan goede doelen, een bepaalde dag in de week vrijhouden voor God, in een bepaald ritme leven, stilte zoeken, schuldbelijdenis doen, zingen, jezelf bepaalde principes aanleren.

Maar wat ook belangrijk is in het bewaren en uitleven van Jezus' woorden: anders durven te zijn, niet overal in meegaan. Als je blijft jezelf niet opsluiten in een getto hoor! Niet in een reformatorische bubbel, of op een evangelische roze wolk, of wat dan ook. Maar wel beseffen dat je heel anders in het leven staat, als je een leven leeft richting Jezus' terugkomst... en dat je heel andere idealen hebt, als je Jezus volgt... en dat je op een heel andere manier denkt en oordeelt en kijkt, als je leeft van de prachtige genade van God. Je hoeft geen alien te worden, maar je bent wel een vreemdeling, onderweg, onderweg met Jezus. Besef je hoe anders dat je leven maakt...?

Jezus' woorden bewaren..., dat vraagt om kennis delen en overdragen..., het vraagt om samenleven... het vraagt om een andere manier het leven vormgeven, om anders te durven zijn en daarin vol te houden. En het vraagt ook van ons – zo leer ik ten laatste van het volk Israël in ballingschap - om anders te kijken naar al die machten om je heen, om die te ontmaskeren. Het volk Israël besepte dat er maar één God was... en dat die machthebber in Babel eigenlijk maar een klein mensje was met zijn grillen... en dat je juist in zo'n heidense omgeving ook nog veel kan betekenen, zoals Daniël en zijn vrienden, zoals Esther en Mordechai. Niet al teveel onder de indruk raken van al die machten en goden..., ze ontmaskeren... en echt je vertrouwen op de God en Vader van de Heere Jezus stellen.

U hoeft niet alles van wat ik nu opsom te onthouden..., maar ik hoop dat u en jij echt de diepe noodzaak inzien om Jezus' woorden te bewaren, om dat in je leven tot uiting te brengen. Misschien dat je aan een van deze dingen die ik heb opgesomd in de komende tijd wat extra aandacht kan besteden. Jezus roept je op: 'Zie, Ik kom (advent), Ik kom spoedig! Houd vast wat je hebt, opdat niemand je kroon zal wegnemen. Laten wij alvast gaan zingen: 'wij steken het hoofd omhoog en zullen de erekroon dragen. (Psalm 89, vers 8)